

До 180-ліття
НПУ імені М.П.Драгоманова

До 25-річчя
кафедри педагогічної творчості

**ПЕДАГОГІЧНА ТВОРЧІСТЬ,
МАЙСТЕРНІСТЬ, ПРОФЕСІОНАЛІЗМ:
ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ
ПІДГОТОВКИ ТА ПЕРЕПІДГОТОВКИ
ОСВІТЯНСЬКИХ КАДРІВ**

*Матеріали
II Всеукраїнської
науково-практичної конференції*

25 листопада 2015 р.

Київ 2015

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА
ІНСТИТУТ ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Кафедра педагогічної творчості

До 180-річчя
НПУ імені М.П. Драгоманова

До 25-річчя
кафедри педагогічної творчості

ПЕДАГОГІЧНА ТВОРЧІСТЬ, МАЙСТЕРНІСТЬ,
ПРОФЕСІОНАЛІЗМ: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ
ПІДГОТОВКИ ТА ПЕРЕПІДГОТОВКИ
ОСВІТЯНСЬКИХ КАДРІВ

Матеріали
II Всеукраїнської
науково-практичної конференції

25 листопада 2015 р.

Київ
Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова
2015

УДК 37.011.3-051:005.336.5(063)

ББК 74.204.21я431

П 24

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова
(протокол № 6 від 29 жовтня 2015 р.)*

Укладачі:

Н. В. Гузій, В. І. Саюк

П 24

Педагогічна творчість, майстерність, професіоналізм: проблеми теорії і практики підготовки та перепідготовки освітянських кадрів : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 25 листопада 2015 року) / уклад. Н. В. Гузій, В. І. Саюк. – К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. – 205 с.

У збірнику представлені матеріали доповідей учасників конференції – науковців, педагогів-практиків, аспірантів і студентів магістратури з проблеми розвитку педагогічної творчості, майстерності та професіоналізму освітянських кадрів.

Матеріали можуть бути корисними науково-педагогічним працівникам, аспірантам, магістрам, слухачам закладів післядипломної педагогічної освіти, консультантам – усім, хто цікавиться проблемами теорії та практики педагогічної творчості, майстерності та професіоналізму освітянських кадрів.

© Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015

© Автори, 2015

© Н. В. Гузій, В. І. Саюк, 2015

ДОРАДНИК ОСВІТНЬОЇ СФЕРИ: ЗМІСТ ДІЯЛЬНОСТІ

На теперішній час в Україні відсутня цілеспрямована підготовка дорадника освітньої сфери, що негативно позначається на якості реалізації дорадчих функцій методистами, педагогами, освітніми консультантами, до числа професійних функцій яких належить надання консультативних педагогічних послуг – програмно-цільових, інструктивно-методичних, експертних, інформаційних, проектних діагностичних, коригувальних, адаптаційних, просвітницьких, профілактичних, організаційних тощо.

Сьогодні необхідний фахівець дорадчо-методичної сфери спроможний формувати нові знання, мати ґрунтовну теоретичну й практичну підготовку з педагогічного дорадництва, надавати консультативні педагогічні послуги; готувати методичне забезпечення; займатися атестацією та підвищенням кваліфікації педагогічних працівників; аналізувати і впроваджувати передовий педагогічний досвід тощо. Сучасний методист-дорадник має бути не лише спеціалістом з певним досвідом, знаннями, уміннями, але й розуміти закономірності у соціальних та культурних сферах своєї професії, вміти їх аналізувати та структурувати, передбачати їх подальший розвиток, приймати альтернативні рішення при вирішенні професійних завдань, що забезпечують підвищення якості освітнього процесу, організовувати конструктивну взаємодію.

Професійна компетенція консультанта з дорадництва у сфері освіти, методиста складається також і з позицій, переконань, установок та прагнень реалізуватися у професійній діяльності. Найбільш ґрунтовно професійні обов'язки професіонала у сфері педагогічного дорадництва були досліджені Т. Сергєєвою, Н. Уваровою, С. Назаровою [2], які з'ясували, що професійну компетентність особистості методиста складають вміння вирішувати проблеми технологічного, педагогічного, дослідницького, експертного й управлінського характеру.

Технологічна діяльність є провідною для методиста та полягає у збиранні, аналізі та структуруванні професійних знань та досвіду окремого педагога, щоб зробити їх загальнодоступними для усього педагогічного соціуму.

Наступною сферою діяльності, яка визначає компетентність методиста-дорадника, є педагогічна діяльність, оскільки у даному випадку фахівець має вміти професійно мотивувати та спонукати педагогів до самовдосконалення з метою підвищення рівня педагогічної майстерності.

Дослідницька діяльність сучасного педагога-дорадника обумовлена необхідністю вирішення проблем педагогів, які пов'язані із пошуком ідей розвитку освітньої установи, моделюванням інноваційних форм її існування, проектуванням процесів розвитку тощо.

Професійні якості висококваліфікованого методиста-дорадника виявляються також і у здатності здійснювати експертну діяльність, тобто встановлювати норми оцінювання роботи педагогів, розробляти заходи з проведення атестацій та підвищення кваліфікації, моніторингових досліджень тощо.

Управлінська діяльність спеціаліста дорадчо-методичної сфери спрямована на забезпечення якості освіти шляхом підвищення професійної компетентності учасників навчального-виховного процесу та полягає у контролі відповідності особистої педагогічної тактики із загальною стратегією загальноосвітньої установи.

Крім названих видів діяльності сучасного дорадника можна ще виділити інформаційну діяльність, яка передбачає забезпечення фахівцем-методистом педагогічних працівників нормативною та інструктивною документацією, методичною літературою, наданням матеріалів періодичних педагогічних видань, що вимагає знань не лише основ нормативно-правового забезпечення у закладах освіти, а й володіння загальними дидактичними принципами побудови навчального процесу.

Здатність спеціаліста методично-дорадчого профілю організувати різноманітні методичні заходи: педагогічні читання, науково-методичні конференції і семінари, виставки, конкурси, створювати банки передового педагогічного досвіду характеризує його організаційну діяльність.

Аналітико-консультаційна діяльність дорадника освітньої сфери полягає в аналізі та діагностиці методичної діяльності педагогічних працівників, результатів моніторингу навчання, інформаційних запитів педагогів та керівників, у проведенні індивідуальних та колективних консультацій, у виявленні методичних проблем тощо.

Досліджуючи зміст діяльності методиста, Л. Вавілова зауважує, що організація освітньої взаємодії може бути багатоплановою і методист може виступати у різноманітних професійних ролях, наголошуючи на тому, що функції методиста розширюються і з'являється попит на методиста нової якості, який виконує нові ролі: аналітика, прогнозиста, проектувальника, координатора тощо [1, с. 27-28].

Дослідниця виділяє наступні професійні позиції (ролі) методиста-дорадника в організації освітньої взаємодії з педагогами:

1. Методист-інформатор, консультант – високкласний спеціаліст у своїй галузі; добре володіє здатністю максимально повно передавати свої знання та досвід іншим; орієнтований на монологічний стиль у професійно-освітній взаємодії з педагогом, його активність завжди превалює над самостійністю та активністю педагогів, завжди готовий відповісти на питання у відповідній галузі; використання активних та інтерактивних методів та прийомів методичної роботи вважає недостатньо ефективним засобом досягнення результату. Основною функцією є передача інформації. Професійно значущими якостями, що характерні для цієї позиції, є: упевненість у собі; здатність доступно викладати складні питання; вміння викликати інтерес до власного досвіду.

2. Методист-модератор – посередник, що встановлює стосунки між професіоналами, займається організацією процесу неперервної професійної освіти педагогів, керує їхньою діяльністю, допомагаючи їм використовувати ресурси мікрогрупи для вирішення професійних проблем; вміє слухати, а також коректно спрямовувати та керувати; спонукає педагогів до висловлювань, майстерно спрямовує діяльність у потрібне русло. Основною функцією є

організація самостійної групової діяльності педагогів з засвоєння інформації та способів професійної діяльності, спілкування. Професійно значущими якостями, що характерні для цієї позиції, є: толерантність до іншої точки зору, діалогічність; відсутність прагнення зайняти лідерську позицію, готовність працювати в якості рівноправного партнера.

3. Методист-тьютор – забезпечує розробку та супровід індивідуальної програми професійного та особистісного саморозвитку педагога; дає не стільки готове рішення, повідомляє необхідну інформацію, скільки допомагає знайти самостійний шлях вирішення проблеми; забезпечує саморух педагогів, допомагаючи оволодівати тими способами діяльності або самоосвіти, яких не вистачає для рішення професійних завдань. Основною функцією є технологічний супровід професійного саморозвитку та самоосвіти педагога. Професійно значущими якостями, що характерні для цієї позиції, є: педагогічна інтуїція, вміння мобільно приймати рішення, гнучко змінювати поведінку відповідно ситуації.

4. Методист-фасилітатор – допомагає долати у спільній роботі бар'єри, що виникають, вміє використовувати підтримуючі прийоми спілкування; враховує особливості та стан аудиторії та окремих людей, відгукується на їх зміни та бар'єри у процесі навчання. Основною функцією є психолого-педагогічний супровід процесу індивідуальної самоосвіти і розвитку педагога. Професійно значущими якостями, що характерні для цієї позиції, є: безумовне позитивне ставлення до педагога; емпатія, відкритість, природність, гнучкість, тактовність, чуйність.

Результати моніторингу ринку праці та ринку освітніх послуг переконують, що в Україні зростає попит на висококваліфікованих спеціалістів у галузі педагогічного дорадництва: дорадників з питань освіти, освітніх консультантів, методистів-тьюторів, кураторів, модераторів, супервізорів тощо.

До основних видів сучасних консультативних педагогічних послуг має належати консультування дитини у ситуаціях дидактичних ускладнень, розвитку творчих обдарувань та успішної інтеграції в соціум; консультування сім'ї у проблемах навчання, виховання та розвитку дитини; консультування педагогічних працівників у питаннях створення і реалізації освітніх інновацій, моніторингу якості освіти, підготовки методичного забезпечення, атестації та підвищення кваліфікації, аналізу і впровадження передового педагогічного досвіду; консультування управлінського персоналу закладів освіти різних освітньо-кваліфікаційних рівнів стосовно формування корпоративної культури педагогічного колективу, маркетингової діяльності та аудиту, зв'язків з громадськістю тощо.

Література

1. Вавилова Л.Н. Методист профессиональной образовательной организации: содержание деятельности и проблемы профессионального становления / Л. Н. Вавилова // Профессиональное образование в России и за рубежом, 2014. – Выпуск № 3 (15). – С. 24-31.
2. Сергеева Т.А. Профессионализм методиста, или Один в пятилицах : Методическое пособие / Т. А. Сергеева, Н. М. Уварова, С. Е. Назарова. – М. : ИРПО; ПрофОбрИздат, 2002. – 224 с.

ЗМІСТ

ПЕДАГОГІЧНА ТВОРЧІСТЬ, МАЙСТЕРНІСТЬ, ПРОФЕСІОНАЛІЗМ – ФУНДАМЕНТАЛЬНІ АКМЕ-СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ТА ПЕРЕПІДГОТОВКИ ОСВІТЯНСЬКИХ КАДРІВ

<i>Вознюк О.В.</i> Розвиток людини як креативної особистості	3
<i>Сегеда Н.А.</i> Акмеологічні критерії концептуалізації якості професійної педагогічної освіти.....	6
<i>Гузій Н.В.</i> Підготовка освітянських кадрів до творчості, майстерності, професіоналізму педагогічної праці як акмеолого-дидакалогічний вектор інноваційного розвитку вищої педагогічної школи.....	9
<i>Сидоренко В.В.</i> Педагогічна майстерність учителя як акмеологічний феномен.....	14
<i>Кондрашова Л.В.</i> Підготовка учителя-професіонала к здоров'єсберегающому обученію учащихся в условиях университетского образования.....	19
<i>Гриньова М.В.</i> Саморегуляція як основа психічного самовигорання вчителя.....	21
<i>Дубасенюк О.А.</i> Особливості розвитку креативного мислення у майбутніх учителів.....	27
<i>Лазарєв М.О.</i> Професійно-творча самореалізація майбутнього педагога в евристичній освіті.....	30
<i>Козир А.В.</i> Професійна майстерність майбутніх викладачів мистецьких дисциплін в акмеологічному контексті	33
<i>Артюшина М.В.</i> Професійна майстерність педагогів професійно-технічних навчальних закладів у розвитку критичного мислення учнів	37
<i>Гнезділова К.М.</i> Інновації у професійній підготовці майбутніх викладачів вищої школи.....	40
<i>Долженков О.О.</i> Активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів магістратури за допомогою сучасних педагогічних технологій.....	42

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ, ТВОРЧОСТІ, ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ

<i>Бондаренко О.В., Зеленкова Н.І.</i> Самоосвіта майбутнього фахівця як показник рівня професіоналізму.....	46
<i>Воскобойнікова Г.Л., Донець І.О., Міненок А.О., Притулик Н.В.</i> Самоосвіта майбутнього учителя початкової школи як складова професійного саморозвитку	48
<i>Гаврилук С.М.</i> Педагогічна творчість – невід'ємна складова професіоналізму вихователя	50
<i>Гордійчук О.Є., Богачук М.П.</i> Змістовий аспект поняття «Професійно-педагогічне спілкування»	53

<i>Греб М.М.</i> Реалізація проблемного підходу в процесі вивчення лексикології і фразеології української мови майбутніми вчителями початкової школи	55
<i>Грибач Л.Б.</i> Процес накопичення емоційно-асоціативних вражень – крок до розвитку творчої особистості дитини	58
<i>Демченко Н.М.</i> Інформаційна компетентність сучасного фахівця	60
<i>Лютко О.М.</i> Протиріччя у сприйнятті загальних якостей професіонала	63
<i>Масич С.Ю.</i> Проблема визначення структури діяльності викладача вищого навчального закладу	66
<i>Маслов Р.В.</i> Теоретико-методологічні підходи до визначення поняття «Оздоровча компетентність»	68
<i>Мільто Л.О.</i> Професійна майстерність учителя в педагогічній концепції І. Зязюна	71
<i>Мосейчук А.Р.</i> Дослідницька діяльність студентів медичного коледжу: теоретичний аспект	74
<i>Рашковська І.В.</i> Проблема розвитку творчого потенціалу вчителя в сучасній науковій літературі	75
<i>Ревенчук І.А., Чуприна А.С., Шатовська Т.Б.</i> Задачі андрагогики в системі последипломного образования	77
<i>Собко Р.М., Собко Т.Б.</i> Проблеми мотивації вчителя до педагогічної творчості	79
<i>Сойчук Р.Л.</i> Використання особистісно орієнтованого підходу у вихованні національного самоствердження особистості	81
<i>Щебликіна Т.А.</i> Моніторинг сформованості досвіду творчої діяльності в майбутніх учителів гуманітарних дисциплін	83

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД КРЕАТИВНО-ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ПЕДАГОГА

<i>Адаменко О.О.</i> Підготовка майбутнього викладача математики до використання технологій педагогічної освіти	87
<i>Армейський О.С.</i> Педагогічна практика в системі формування правової компетентності вчителів технологій в умовах післядипломної освіти ...	89
<i>Білоцерковець М.А.</i> Застосування теоретичних знань в евристичних професійних ситуаціях	92
<i>Вієвська М.Г.</i> Ігрові педагогічні технології як умова формування соціальної відповідальності у майбутніх менеджерів з економіки в процесі їх фахової підготовки	95
<i>Глінчук Ю.О.</i> Умови формування компетентності із охорони праці в галузі у студентів педагогічних спеціальностей	97
<i>Демченко І.В.</i> Використання в Канаді Інтернет-планшету I-Pad для сприяння розвитку креативності майбутніх учителів	99
<i>Донченко О.С.</i> Розвиток креативності майбутніх вихователів дошкільного навчального закладу засобами арт-терапії	101

<i>Зайцева І.О.</i> Дидактичні умови застосування дистанційної форми навчання при підготовці майбутніх фахівців.....	103
<i>Кочина В.В.</i> Використання інтерактивних форм і методів у формуванні культури професійного спілкування майбутніх інженерів-педагогів транспортної галузі	106
<i>Плотницька О.В.</i> Актуалізація художньо-творчого потенціалу як невід'ємна частина професійної підготовки фахівців музичного напрямку.....	109
<i>Попадич О.О.</i> Інформаційна та правова культура студента вищого навчального закладу у професійному розвитку особистості майбутнього педагога комп'ютерної галузі	111
<i>Предик А.А., Шородок К.В.</i> Умови ефективного засвоєння учнями початкових класів прийомів логічного мислення у процесі навчання природознавства	113
<i>Рехлицька А.Є.</i> Вплив художньої культури на формування світогляду вчителя хореографії.....	116
<i>Усенко Н.М.</i> Фінальні освітні продукти як результат евристично-пізнавальної діяльності старшокласників.....	117

ПРОБЛЕМИ МАЙСТЕРНОСТІ, ТВОРЧОСТІ, ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ У РУСЛІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ СВІТОВИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

<i>Антоненко О.В.</i> Особливості організації професійної підготовки вчителів іноземних мов у Чеській республіці	121
<i>Гораши К.В.</i> Формування інноваційного мислення у студентів педагогічних вищих навчальних закладів	124
<i>Кляп М.І.</i> Педагогічна майстерність викладача вищого навчального закладу як передумова підвищення його мобільності	126
<i>Кондрашов М.М., Зикіна К.Г.</i> Подієво-рольова ситуація як механізм управління процесом формування професіоналізму майбутніх учителів	129
<i>Купчик Л.Є.</i> Вплив багатомовності на освіту та професію педагога (з досвіду німецькомовних країн).....	131
<i>Лунгу Л.В.</i> Формування інтелектуальної ініціативи майбутніх учителів: з досвіду вищої освіти США.....	133
<i>Масич В.В.</i> Творча діяльність студентів як засіб ефективної підготовки майбутніх фахівців.....	134
<i>Мельник Н.І.</i> Іншомовна освіта як умова професіоналізації педагогів у країнах Європи: Європейська кваліфікаційна рамка.....	136
<i>Павлович Ю.П.</i> Основні напрями реформування ранньої шкільної іншомовної освіти в Словаччині.....	138
<i>Постоян Т.Г.</i> Асертивність у контексті формування професійно значущих якостей менеджерів освіти	140

<i>Сачук Ю.Є.</i> Особистісні якості майбутнього учителя інформатики як запорука формування соціально-професійної мобільності.....	142
<i>Середа І.В.</i> Особливості підготовки філологів-магістрів в Україні та світі.....	144
<i>Староста В.І., Лані З.І.</i> Розвиток комунікативних якостей у майбутніх учителів початкових класів.....	147
<i>Хатунцева С.М.</i> Проблема педагогічних бар'єрів в процесі формування у майбутніх учителів готовності до самовдосконалення..	149
<i>Цибуляк Н.Ю.</i> Розвиток професійної спостережливості майбутнього вихователя днз у контексті становлення його професіоналізму.....	152
<i>Шандиба О.В.</i> Педагогічна майстерність викладачів у системі післядипломної підготовки кадрів вищої кваліфікації для інноваційної діяльності в промисловості.....	154
<i>Шевцова Г.Г.</i> Проблема самореалізації вчителя початкових класів у контексті розв'язання завдань морального виховання.....	155
<i>Шиманович І.В.</i> Проблема формування потреби в професійному самовихованні у руслі модернізації підготовки педагогічних кадрів ...	159
<i>Щербина І.Ю.</i> Готовність майбутніх учителів до здоров'язберігаючого навчання учнів як складова професіоналізму.....	162
<i>Ящук О.В.</i> Цінності сучасного академічного співтовариства – підвалини формування професійної культури майбутнього медичного фахівця...	165

ПЕДАГОГІЧНЕ ДОРАДНИЦТВО У ВІТЧИЗНЯНОМУ ТА ЗАРУБІЖНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ

<i>Гузій Н.В.</i> Педагогічне дорадництво як інноваційний напрям магістерської підготовки фахівців у вищій школі.....	167
<i>Калюжна Т.Г.</i> Технологія дорадницького супроводу професійної підготовки педагогів.....	170
<i>Конопельцева О.Г.</i> Теоретичні погляди та практика сімейного виховання в часи середньовічної Франції.....	173
<i>Маріуц І.О.</i> Особливості професійної діяльності освітніх консультантів у Румунії.....	175
<i>Марфинець Н.В.</i> Педагогічна та краєзнавча діяльність О. Маркуша (1891-1971).....	177
<i>Мозгова Л.А.</i> Підготовка вчителів до науково-методичної діяльності .	180
<i>Нікула Н.В.</i> Методична креативність майбутніх учителів початкових класів.....	183
<i>Олійник О.В.</i> Педагогічна співпраця сім'ї та школи у формуванні господарської культури дітей.....	186
<i>Остапенко А.С.</i> Педагогічна практика як фактор розвитку методичної компетентності учителя в умовах післядипломної педагогічної освіти	188
<i>Саяк В.І.</i> Сутність і зміст консультаційних послуг у галузі освіти	191
<i>Щербина Д.В.</i> Дорадник освітньої сфери: зміст діяльності.....	193
<i>Зміст</i>	196